

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-štev. 74.

Štev. 70.

V Ljubljani, v torek 29. marca 1898.

Letnik XXVI

Izjava slovanske krščansko-narodne zveze.

(Telefonično poročilo.)

Dunaj, 29. marca.

Danes je načelnik slovanske krščanske zveze posl. dr. Šusteršič v imenu zveze govoril z velikim uspehom ter podal nastopno izjavo: Slovanska krščansko-narodna zveza mi je naročila označiti svoje stališče nasproti programatični izjavi ministra predsednika oziroma njegovega kabineta.

Naše stališče je označeno po naših znanih načelnih ter s tem, da smo v organizovani zvezi s strankami desnice. Mi vstrajamo neomajno tudi v bodoče pri adresnem programu strank večine, za katerega vresničenje se trudimo v zvezi z drugimi strankami desnice. Stojčev v tej krepki parlamentarni zvezi mirno gledamo na razvoj dogodkov v prihodnosti. Sedanji vladi nasproti stojimo mi neodvisni in popolno brez predsodkov.

Vladina izjava sama ni mogla odgovarjati našim željam, ker se je sukala le v splošnih izrazih, ki se morejo, kakor je že strankarsko stališče dano, različno da celo nasprotujoče si razlagati.

Razven tega pa pogrešamo v tem programu marsikaj, kar bi po našem prepričanju moralo stati v korist države in narodov v programu vsake avstrijske vlade.

Pred vsem pogrešamo, da se ne povdarja oni moment, na kateri treba v sedanji dobi, ko so politične in socialne razmere zelo zmedene ter je spodkopana vsa avtoriteta, pokladati največjo važnost, namreč verski moment, kot podlaga avtoritete, reda in miru.

Mi pogrešamo, da vlada ni določno in nedvomljivo označila svojega stališča glede na-

rodnih vprašanj v smislu popolne jednakovrednosti in enakopravnosti vseh narodov v državi. To je jedna najvažnejših in najbolj nujnih zahtev naše zveze, v kateri so zbrani zastopniki v pravicah prikrajšanih da ne rečem zatiranih narodnostij, ki so večidel po vseh deželah, koder bivajo, prisiljeni bojevati obupen boj za svoj obstanek.

Mi opozarjamo le, da navedemo nekaj vzgledov, na že večkrat v zbornici pojasnovane prežalostne, dan za dnem hujše in neznosnejše razmere Slovencev in Hrvatov v Primorju, Slovencev na Koroškem in Štajerskem. — Jednako nepovoljne so razmere za Rusine v Bukovini, kjer se ne ozirajo na njih politične, kulturne, narodne in celo verske ozire. Pa tudi v Galiciji se razmere za Rusine ne morejo imenovati povoljne. Res je, da se je v zadnjih letih narodno nasprotstvo v Galiciji nekoliko ublažilo mej Rusini in Poljaki, vendar se vladi in njenim organom, vzlasti nižjim, ne more prihraniti očitane, da je bila njih naklonjenost narodnemu razvoju Rusinov zelo pomanjkljiva, kar pa sme na podlagi enakopravnosti zahtevati vsak narod od vlade in njenih organov.

Vsemu temu pa treba se dostaviti, da celo v onih deželah, v katerih so po nas zastopane narodnosti v ogromni večini, kakor na Kranjskem in v Dalmaciji, ne živajo v svojih zmernih in pravičnih narodnih težnjah od poklicane strani one mere naklonjenosti, ki je potrebna, da se primerno in pravično uredé narodne in vzlasti jezikovne razmere v teh deželah.

Vsled teh razmer bo vsakemu jasno, da hočemo do zadnjega porabiti svojo krepko parlamentarno postojanko ter delovati z vsemi silami

na to, da se vredi pravično tudi nam po osnovnih državnih zakonih zagotovljena narodna enakopravnost.

Simpatično pozdravljamo lepe besede, s katerimi se vladna izjava spominja potreb in koristij delavskih stanov. Mi pričakujemo, da bodo v kratkem tem besedah sledila tudi primerna dejanja ter da se bo potom temeljitih preosnov delalo na to, da se zboljšajo tako nujne in pereče socialne razmere.

Nasproti pa si ne moremo kaj, da ne bi iskreno obžalovali, da se vladna izjava še posebe ne ozira na žalosten, korenitih preosnov nujno potreben položaj kmetškega stanu, ki se mora označiti kot steber državnega in socialnega reda in čegar varstvo nalaga državi kot dolžnost njena lastna državna korist.

Marsikaj je še v vladni izjavi, s čemur se ne moremo strinjati, vendar smo mnenja, da sedanji trenutek ni pripraven zato, da bi se spuščali v nadaljne podrobnosti. Tembolj, ker niso programi ono, po čemer presojamo vlado ter za stalno nasproti njej določimo kot stranka svoje stališče. Važnejše v tem oziru so osebe, ki so združene v ministerstvu, odločilna pa so njegova dejanja!

Gotovo zelo čislamo vse člane Thunovega kabineta ter smo jim osebno zaupljivi. Toda vse to čislanje in zaupanje ne more odstraniti neprijetnega dejstva, da nobeden izmed članov kabineta ne pozna zelo zamotanih, deset in desetletja zanemarljivih razmer južnih dežel, kar je tembolj obžalovanja vredno, ker se ista pomanjkljivost kaže pri vseh važnejših uradnih mestih v posameznih ministerstvih.

LISTEK.

Nansenovo potovanje na sever.

(Govoril kanonik J. Sušnik v »Katoliškem domu«.)

(Dalje.)

Prve dni aprila sta prišla naša popotnika na 85° 54' severne širjave. Neprestani ledeni grebeni so neznansko ovirali nadaljno prodiranje in z ozirom na to, da psi vedno bolj pešajo, je Nansen spoznal, da mu severnega tečaja ne bo mogoče doseči. Poskušal je sicer še par dni prodirati naprej ter dosegel dne 8. aprila 1895 86° 13' 36" severne širjave, kamor pred njim še nikdo ni prišel. Proti severu se ni videlo dalje družega, kot jednolična ledena planjava, posuta z ledenimi ploščami in skladi.

Sklenil je torej vrniti se in priti na Fran Josipovo deželo. Odkar je ladijo zapustil, prehodila sta s tovarišem okoli 250 km. (približno tako daleč, kot je zračna črta od Ljubljane do Dunaja). Pot nazaj v Fran Josipovo deželo ni bila nikakor mikavna, kajti ona znaša 680 km., približno tako daleč, kot iz Dalmacije v Prago. To pot je bilo treba napraviti peš po samem razoranem ledu, polnem razpok in grebenov, proti vsem vremen-

skim neugodam nobenega družega varstva, kot slab šotor. Mraz je meseca aprila sicer nekoliko ponehal, toplomer je kazal pa vendar le 27 do 35 stopinj C. pod ničlo.

Dne 9. aprila sta se vrnila. Prve dni je bil led malo bolj raven, v osmih dneh sta prešla blizo 125 km. Vreme je postajalo sicer malo gorkeje, pa vendar le še 25 do 30 stopinj C. pod ničlo. Opoldan je vsa karavana nekoliko počivala, potem pa so zopet odrinili dalje. Kader je za pse zmanjkalo hrane, sta ubila jednega psa ter ga dala drugim v hrano. Žalostno sicer, pa sila kola lomi. Zelo sta želela naleteti na kacega medveda, da bi vsaj pse jedenkrat dobro nakrmila. Do 4. maja je že deset psov padlo, imela sta jih še 16, ki so bili pa vsi zelo izdelani. Pot je postajala sem ter tje zelo težavna, zlasti sta morala naša popotnika sama pomagati sani vlačiti čez grebene in sklade, ker so psi obstajali pri najmanjšem zadržku. Dne 15. maja sta vse blago, kar sta ga še imela, zložila na dvoje sani ter z njima in z 12 psi korakala dalje proti jugu. Vedno nove zapreke so se jima stavile nasproti. Nastajale so na več mestih široke razpoke, katere so bile s tankim ledom pokrite. Led teže ni držal, čolnov pa ni bilo varno v vodo spraviti, ker bi bil tanek oster led platno

v kratkem preglodal. Trebalo je delati dolge ovinke, predno se je našel ugoden prehod. To se je ponavljalo odslej neprestano, široke razpoke v ledu so se neprestano vrstile z vedno večjimi grebeni, a utrujeni psi dostikrat niso mogli več sani zmagovati.

Toplo južno vreme je nastajalo, sneg je bil vedno bolj moker, popotovanje vedno težje. Tako sta se borila cel mesec junij. Večkrat sta morala čolna postaviti v vodo, naložene sani povprek čez oba čolna, da je nastal nekak brod, na katerega so zlezli še psi — bili so še trije — in na tak način se prepeljavalí zopet na drugo stran. Nekaj tulnjev in ptičev sta ustrelila in tako sebi in psom hrane preskrbela. Cel mesec julij sta prodirala zelo počasi naprej proti jugu. Težave so se tem bolj množile, ker sta nazadnje le z dvema psoma še popotovala.

K sreči ju je obiskala medvedka z dvema mladičema, katere sta ustrelila in se zopet za nekaj časa z živžem preskrbela. 24. julija sta zapazila daleč na jugu tolikanj zaželjeno suho zemljo, Fran Josipovo deželo. Toda neznanske opovire, neprestani grebeni in zopet nezamrzjeno morje ju je zadrževalo še celih 13 dnij, predno sta mogla stopiti na suho. Nansen toži, da je bila le ta zad-

Nadejamo se pa vender, da se bo vlada kar najhitreje poučila nepristransko in temeljito o razmerah naših južnih dežel ter vse primerno ukrenila, da se kmalu korenito zboljšajo nezdrave razmere.

Zato hočemo konečno vlado presojati po njenih dejanjih in potem vravnati svoje postopanje. — Mi pričakujemo, da se bo vlada ozirala na potrebe prebivalstva vseh v naši zvezi zastopanih kraljestev in dežel in sicer v kulturnem, gospodarskem in narodnostnem oziru ter odstranila dosedanje na vseh poljih javnega življenja obstoječe krivičnosti.

Vender pa nikakor ne moremo prezreti, da je vlada sedaj v izredno težavnem položaju ter da mora pred vsem skrbeti za to, da uvede zopet redne parlamentarne razmere in redno poslovanje zakonodajstva.

Zato izjavljamo naravnost, da smatramo za svojo patrijotično dolžnost brez pridržka in z vso močjo podpirati vlado pri tej prvi in nujni akciji, prešinjeni prepričanja, da so v nevarnosti najvišji interesi države, interesi, za katere nas bo najti vsikdar v prvih vrstah na braniku, zveste patrijotičnim načelom, ki so globoko zarisana v srca vseh od nas zastopanih narodov.

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. marca.

Državni zbor zaključil najbrže danes razpravo o vladni izjavi in nato se prične debata o nujnem predlogu nemških opozicionalcev, naj se zatoži ministerski predsednik grof Badeni radi znanih jezikovnih naredeb. Povodom razprave o tem predlogu bode nemška klika najbrže napela vse svoje moči, akoravno jej mora že sedaj biti jasno, da ne prodre s svojimi zahtevami. Predlog, tičočih se obnovitve nagodbe z Ogersko, vlada bojda ne predloži pred Veliko nočjo, marveč šele tedaj, ko se bodeta konstituirali obe kvotni deputaciji. Nasprotno se pa zatrjuje, da bo finančni minister dr. Kaizl že v prihodnjih dneh predložil državni proračun in razvil običajni finančni ekspezej.

Katoliška ljudska stranka je izgubila po poročilu raznih, večinoma liberalnih listov v poslednjem času dva člana iz svoje srede. Izstopila sta dva tirolska poslanca, namreč zastopnik Inomosta in inodolskih mest dr. Kapferer in zastopnik pustodolskih kmečkih občin dr. Schöpfer. Pred nekaj dnevi je bila kriza v tej stranki še bolj akutna in splošno se je sodilo, da izstopi iz kluba katoliške ljudske stranke z baronom Dipaulijem vred sedem državnih poslancev. Toda posredovanjem posl. Karlona se je kriza rešila še precej ugodno in je imela le to posledico, da je baron Dipauli odložil načelnštvo in izstopil iz parlamentarne komisije desnice. Vsled tega se je

nja pot izmed vsega najhujša, sosebno ker jima je še nasprotni veter led, po katerem sta hodila, odganjal nazaj proti severu.

Ravno te dni, bilo je 5. avgusta, sta imela z medvedom neprijeten sestanek, kateri bi bil kmalu obema osodepošn. Vlekla sta ravno sani čez visok greben ter jih na nasprotni strani zopet spuščala navzdol, ko najedenkrat Nansenov tovariš, Johansen, naglo zakriči: »Hitro puško!« Nansen se ozre in vidi medveda, ki je ravno njegovega tovariša s taco na tla podr. Nansen je hitel puško vleči iz sani, toda puška je bila v zavoju in je ni mogel dovolj hitro izvleči. Tovariš mu zakliče v drugo: »Strelaj takoj, da ne bo prepozno.« Toda vse to bi ga ne bilo rešilo, da nista oba psa režala v medveda, kateri je za trenutek Johansena spustil, ter po vsakem psu jedenkrat s taco zamahnil. To pa ga je toliko zamudilo, da je Nansen slednjič puško izvlekel in na dva koraka medveda v glavo ustrelil. Razun nekaterih prask, ni bilo nobene poškodbe.

Kakor sta si potem stopinje v snegu oglevala, se je medved ob ledenem grebenu priplazil k njima, ko sta sani čez rob spravljala, potem pa tako nenadoma greben preskočil in na nju planil, da ga nista niti trenutek prej opazila.

(Dalje sledi.)

splošno sodilo, da so s tem poravnana vsa nasprotstva v stranki. Najnovejši izstop pa je pokazal, da v stranki še ni bilo vse v redu. Sicer pa, kakor rečeno, glasila katoliške ljudske stranke še ne potrjujejo te vesti. V parlamentarni komisiji desnice je stranka za sedaj zastopana po poslancih dr. Ebenhoch, dr. Fuchs, Karlon in Zehmayer.

Nemška sodba o Schönererjevem. Minulo nedeljo se je vršil v Brnu precej dobro obiskani shod zaupnikov nemško naprednih strank na Moravskem. Shoda se je vdeležilo poleg državnih in deželnih poslancev več županov in drugih vplivnejših oseb iz nemškega tabora. Govorilo je na shodu več govornikov, ki so vsi naglašali nujno potrebo jedinstvi mej nemškimi strankami, ne oziraje se ne na levo, ne na desno. O političnem položaju posebe je govoril posl. dr. Gross. Omenjal je najprej jezikovnih naredeb ter izjavil, da so Gautscheve jezikovne naredbi ravno tako malo vsprejemljive, kakor Badenijeve. Nemški poslanci morajo zahtevati, da se uredi jezikovno vprašanje na podlagi nemštva kot državnega jezika. Akoravno je še daleč čas, ko bo mogoče kaj tacega doseči, vender je treba neprestano paziti nato in ne izpustiti teh zahtev izpred oči. Thunovo ministerstvo je ne glede na njegovo stališče vzbudilo popolno nezaupanje pri Nemcih že radi njegove sestave same, ki mu morajo vsled tega odgovoriti z najodločnejšo opozicijo. Drugo vprašanje pa je, kaka naj bo ta opozicija. Vprašanje, ali naj se takoj ali pa pozneje spremeni v obstrukcijo, je zgolj taktično in odločujejo o tem samo tisti, ki se vdeležujejo boja. Paziti pa morajo, da se ne bodo dali terorizovati nikomur, tudi v parlamentu ne. Jedinstvi nemštva je precej nevaren boj, ki ga vprizarja mala nemška stranka pod Schönererjevim vodstvom, kar je tem bolj obžalovati, ker je naperjen ta boj proti ostalim nemškim strankam, ki se vsled tega ne morejo s tolikim vspehom boriti napram skupnemu sovražniku. Nemške stranke bodo Schönererjance vsikdar z veseljem pozdravile, ako se hočejo pridružiti celokupnosti, toda zapovedovati si pa ne dajo od njih prav ničesar. Iz teh vrstic Schönerer in Wolf lahko sprevidita, koliko simpatij uživata pri svojih nemških bratih. Kdo ve bode li spametovala kričaške prusake taka sodba?

Dreyfusova afera je znova na dnevnem redu v nekaterih francoskih krogih. Razni, seveda Zoli in drugovom prijazni francoski in angleški listi objavljajo razna pisma, iz katerih je razvidno, da je vse, kar se očitava Dreyfusu, učinil major Esterhazy v sporazumu s francoskim generalnim štabom. Pisal je baje vsa tajna pisma ter izdajal načrte in sicer iz tega vzroka, da izvabi tajnosti od nemškega in italijanskega vojaškega atašeja. »Matin« ve celo poročati, da bo Dreyfus pri prizivni sodbi oproščen, ker se zagovorniku Laboriju ni dovolilo, staviti vprašanja na generala Boisdeffre in ker se ni dovolil vstop v dvorano soprogi Boulancy. Ali se gre tu za nove laži v tej premnogozlagani in vsestransko zamotani aferi, ali tiči morda v teh poročilih zrno resnice, pokazala bo morda bodočnost.

Splošne volitve na Španjskem so se izvršile minulo nedeljo pod vtisom najnovejših dogodkov v zunanji politiki še bolj ugodno, kakor je vlada sploh pričakovala. Vladajoča liberalna Sagastova stranka razpolaga v kongresu ali spodnji zbornici z več nego 300 glasovi, zagotovljena ji je torej znatna večina. Volitve v senatsko zbornico se vrše 10. aprila. Sagasta bode imel torej proste roke v vsakem slučaju, to se pravi, z zaupanjem, ki ga uživa v zbornici, bo lahko uravnal svoje korake. Sicer pa morda ne bode tako hudo in se dosedaj še ne more reči, da je neizogibna vojska.

Lord Saltsbury, angleški ministerski predsednik in zunanji minister, bo najbrže v najkrajšem času odložil težavno breme in je prepustil mlajšim močem. Mož radi svoje visože starosti ni več sposoben za mesto, katero sedaj zavzema. Čim bolj resen postaja zunanji položaj in čim bolj se zapleta Anglija v razna inozemska vprašanja, tem manj uspešno je delovanje njegovo. Vsled tega se splošno sodi, da se Salisburi kmalu umakne s pozorišča. Na njegovo mesto imenujejo razni listi Salisburijevega prednika Roseberyja, ki se je pred nekaj časom priplazil iz samotnega brloga ter stopil v javnost; mož se je baje za-

dostno odpočil od napornega dela in si upa na novo poživiljen zopet voditi državno krmilo.

Cerkveni letopis.

O cistercijskem redu.

(Ob 800letnici njegovi spisal Jos. Benkovič.)

Da rod spozna očete,
Gojitelje prosvete!
A. Funtek.

Slavno vladajoči Leon XIII. je kmalu po svojem nastopu kot papež pisal kolinskemu nadškofu pismo (ddo. 24. dec. 1878.), v katerem pravi med drugim: »Naše srce ne bo mirovalo, dokler bomo gledali verske družbe in pobožne kongregacije v velikansko nevarnost duš razkropljene«. Ob jednem poudarja, da je treba cerkvene redove pokazati svetu take, kakoršni so v resnici po svojem življenju in dejanju.

Ko je bil l. 1896., 18. aprila, linški škof dr. Doppelbauer z opatom samostana Schlägl in z nekaterimi drugimi duhovniki pri papežu v avdijenci, obrnil je Leon XIII. pogovor na cerkvene redove ter govoril navdušeno o poklicu in važnosti samostanov zlasti v sedanjih časih. Z mladeniškim ognjem je poudarjal, naj bodo samostani moč čednosti in znanosti (*robur virtutum scientiarumque*) ter k škofu obrnjen dostavil: »verski redovi morajo zopet vsveteti; Ti veš, kako se brezbožnost košati po svetu, kako se nravi kvarijo; (*ordines religiosi reflorescant oportet; scis, quomodo impietas debacchetur per mundum, mores corrumpantur*), in tej splošni demoralizaciji v bran so redovi najboljša, najkrepkejša moč.« Nadalje je govoril sv. Oče: »Ti veš, koliko so delali od Boga razsvetljeni možje Benedikt, Bernard, Norbert, Frančišek, Ignacij in tako mnogi drugi. Takih mož nam mora Bog zopet poslati!« Obrnivši se na opata je sklenil svoj nagovor: »Tales viri resurgant necesse est! Sic et Tu cum Tuis fortiter pugna!« (»Treba je, da taki možje zopet vstanejo! Tako se vojskuj srčno tudi Ti s svojimi!«) To izgovarjajoč je sv. Oče opatu ljubeznivo stisnil roko.

Jedna največjih zaslug knezoškofa dr. Jakoba Missie je, da se je za njegove vlade v ljubljanski škofiji redovno življenje zopet razvilo. V tem pogledu se je tekom 13 let za našo deželo več storilo, nego popreje v sto letih, sploh od one dobe dalje, ko so bili samostani na Kranjskem večinoma zatrti. S tem je vložen močan temelj za nadaljni sveži procvit verskega življenja med nami. Kakor v vsem svojem delovanju, tako je tudi v tem pogledu deloval prevzvišeni višji pastir popolnoma po navodilih in v duhu svete stolice. Kakor nekdanj, tako se bodo tudi poslej na Kranjskem vedno bolj vresničevale besede Pija IX.: »Cerkveni redovi so jedro hrabrih čet med vojaki Kristusovimi, ki so bili javni krščanski družbi v največjo korist, v najlepši kras in najmočnejši branik.«

Tekom letošnjega leta se naselijo cistercijski redovniki v staroslavnem stiškem samostanu na Dolenjskem, katerega so njih redovni bratje pred 112 leti morali zapustiti. Bili so svoje dni dobro znani in občeno priljubljeni po celi deželi; a tekom časa, ko jih ni bilo več med Slovenci, je spomin na-nje preminul. Sled za njimi je ostal le v medli kranjski zgodovini in v delih, katera so tekom stoletij izvršili.

Letos 21. marca, v god sv. Benedikta, je poteklo 800 let, odkar se je cistercijski red ustanovil. V spomin na to vzamejo tem rajše redovniki zopet v posest stiški svoj nekdanji dom, ki je bil jeden prvih po začetku njih redu. Da se spomin nanje počivi, predno se naselijo med nami, opišem v naslednjih vrstah njih red, kako se je začel, razvil, kakšna je njegova notranja vredba ter samostan, ki ustanovi v Stičini novo kolonijo.

(Dalje sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 29. marca.

(Dr. Janez Mencinger) je slavil včeraj v Krškem svojo šestdesetletnico v krogu svoje družine in svojih prijateljev zdrav in krepak. Dr. J. Mencinger je znan kot pisatelj slovenski ter se odlikuje po svojem krasnem jeziku, krepkem slogu ter je izviren v svojem pripovedovanju, ki kaže globoke misli. V zadnjem času je mnogo pozornosti vzbudil njegov spis »Hoja na Triglav,«

kateri je objavila »Slovenska Matica«. Marsikaj dr. Mencingerja in nas sicer loči tako v slovstvu, kakor v politiki, toda vključ temu moramo pripoznavati njegove vrline in zato kličemo zaslužnemu slovenskemu pisatelju in plemenitemu rodoljubi ob njegovi šestdesetletnici: Na mnoga leta!

(Poslepje za višjo gimnazijo) se prične kmalu graditi ter mora biti dovršeno do 1. sept. 1899. — Stavbeni odbor razpisuje pripravljalna in zidarska dela. Načrti so na ogled pri stavbenem oddelku deželne vlade od 15. aprila naprej ter je ponudbe za zidarsko delo vložiti do 30. aprila t. l. pri stavbenem odboru, čegar načelnik je dvorni svetnik Schemerl.

(»Pripravniški dom«.) Opozarjamo na redno letno zborovanje društva »Pripravniški dom«, ki se vrši v četrtek, dne 31. marca ob 11. uri dopoldne v konferenčni sobi c. kr. učiteljskega na Resljevi cesti. Želi se obilne udeležbe.

(Železnica Trebnje-Mokronog.) Železniški minister je na podlagi dne 17. jan. izvršenega pregleda železniške črte nameravane od Trebnjega čez Mokronog v Tržišče s samotež-tirom do Št. Janža potrdil, da se smejo na tej odobreni podlagi nadaljevati priprave za ta železnični načrt.

(Iz Sore.) Praznik Marijinega oznanjenja je bil za sorške farane vesel, krasen dan. Ta dan se je namreč ustanovila po prizadevanju našega za vse dobro vnetega gospoda župnika Franc Hirscheta pri nas Marijina družba. Res prav ginjaivo je bilo gledati, s kako vnemo in kolikim zaupanjem je lepo število 52 mladeničev in 120 deklic sprejelo družbino znamenje svetinjo Matere Božje; mnogim navzočim porosile so solze oči blaženega veselja, ko so gledali krasni prizor, kako se krepki mladeniči in čvrsta dekleta podajajo z brezmejnimi zaupanjem v varstvo preblazene Device Marije. — Počastil je tudi to slovesnost s svojo navzočnostjo g. kanonik i dekan Flis, kateri je s svojim krasnim govorom slovesnost še povišal in mladeniče in deklice spodbujal, k srčnosti da ostanejo dobri in zvesti Marijini otroci vsikdar. Bog daj svoj blagoslov! Z. P.

(Še ni konca.) Tržaški židovski list »Piccolo« še ne more mirovati, hujska še nadalje proti škofu. V neki notici od sobote zjutraj razpošilja izmišljotino med svet, da nameravati o Veliki noči pri slavnostih pri sv. Justu sodelovati slovenski pevski društvi »Danica« s Kontovelja in »Hajdrih« s Proseka. Namen teh izmišljotin je očividno: razburjati in hujskati hoče tržaške slovonojede še nadalje na škofo in Slovence in uprizoriti kak javen škandal, česar so toliko željni pisuni v uredništvu »Piccolovem« in pa pisarji na tržaškem magistratu. Ta namen pa postaje že tako neslan celo italijanskemu prebivalstvu, da žid z lesnega trga ne bo napravil več dosti »kšefta« ž njim.

(Ljubljana-Pulj.) Iz Istre: Kranjskega deželnega glavarja namestnik pl. Lichtenberg je energičen mož. Nedavno se je spozabila galerija v deželni zbornici, da je glasno dajala priznanja besedam poslanca gospoda kanonika Kalana, takoj jej je zagrozil z izpraznenjem, ako da še od sebe »die geringste Aeusserung« soglašanja z večino zbornice. Ne samo, da smo menili, da se nahajamo ne v slovenskem, marveč kje v kakem pruskem deželnem zboru, spomnili smo se tudi hkratu glasovite — puljske galerije. Ako bi predsedoval n. pr. baron Lichtenberg jedenkrat puljski zbornici, bilo bi interesantno videti, ako bi bila tamošnja galerija tudi tako poslušna, kakor je ljubljanska, in ako bi ne bila, kako bi se ali v čem bi se potem razlikoval baron Lichtenberg od — dr. Campitellija. Je pač razloček med galerijami, je pač razloček med — večinami in — manjšinami, je pač razloček med predsedniki in je pač razloček med — Ljubljano in Puljem!

(Spominske svetinje.) Glasom neke nove naredbe imajo pravico do jubilejnih, ali kakor se sedaj oficijelno nazivljajo, spominskih svetinj vsi podčastniki, ki bodo 2. decembra letos v prezentni službi, ne oziraje se na to, koliko časa je kedo v prezentni službi. — Nadalje se opozarja, da se pri uračunavanju službenih let smejo ušteti le leta aktivne vojaške službe, ne pa tudi čas, ki se je morda dodal pri odmerjenju pokojnine.

(Mojsterski tečaji za čevljarje.) Po naročilu c. kr. trgovskega ministerstva priredi c. kr. tehnološki obrtni muzej na Dunaju tudi l. 1898 mojsterske tečaje za čevljarje. Poučevalo se bo

v jemanju mere, v strokovnem risanju, ročnem delu, v izdelovanju čevljev s stroji in v obrtnem knjigovodstvu in kalkulaciji. Tečaji trajajo po 6 tednov in to štiri ali petkrat v letu. Za vsprejem v tečaj morejo prositi čevljarski mojstri in pomočniki, če jih priporoči občinski urad in zadruga ali kako strokovno društvo. Prednost imajo prositelji, ki se morejo izkazati z že pridobljeno strokovno izurjenostjo, dalje mojstri pred pomočniki in med poslednjimi zopet taki, ki nameravajo svoj obrt v kratkem samostojno izvrševati. Vsprejeti morejo biti le taki prositelji, ki so že 24 let stari, a niso še prekoračili 45. leta in so vojaščine prosti. Prošnje za vsprejem v tečaj je vložiti pri ravnateljstvu c. kr. tehnološkega obrtnega muzeja (Dunaj IX./2, Währingerstrasse 59). — V prošnji mora prositelj navesti starost in občevalni jezik, koliko časa je že mojster ali pomočnik, potem v katero trgovsko ali obrtniško zbornico je pristojen in slednjič za kraje, kjer ni železniške postaje, najbližjo železniško postajo. Dalje je pripomniti, če je prositelj obiskoval kako obrtno nadaljev. ali strok. šolo. Učnina je 25 gl., vpisnina 2 gl. Manj premožnim se omogoči obisk tečajev z oprostitvijo učnine in s podelitvijo ustanov. — Prošnje za oprostitev učnine je vložiti pri ravnateljstvu c. kr. tehnološkega obrtnega muzeja. Prošnje za ustanove je nasloviti na c. kr. trgovinsko ministerstvo, a je iste vložiti pri imenovanem ravnateljstvu in se jim mora poleg gori omenjenega priporočila priložiti tudi ubožno spričevalo. Mojstri naj prilože tudi obrtni list; vojaške prehodnice in delavske knjižice naj se ne prilagajo. Ustanove znašajo za obiskovalce, stanujoče na Dunaju po 60 gl. za mojstre in po 50 gl. za pomočnike; za vnanje obiskovalce po 90 gl. za mojstre in po 70 gl. za pomočnike. — Razun tega se zunanjim stipendistom povrne vožnja v III. razredu osebnega vlaka na Dunaj in nazaj. Vpisnino mora vsak obiskovalec plačati. Komur se dovoli ustanova, ta je ob enem oproščen tudi učnine. Vpisnino mora vsak obiskovalec plačati. Prošnje na ravnateljstvo c. kr. tehnološkega obrtnega muzeja so kolka proste, istotako tudi prošnje na c. kr. trgovinsko ministerstvo, če jim je priloženo ubožno spričevalo. Prošnje za vsprejem v jednega teh tečajev se lahko vložé vsak čas; želja za uvrstitev v določeni tečaj se bo po možnosti upoštevala; v jeden tečaj se more vsprejeti le 15 obiskovalcev. Razglasilo o teh tečajih je vsakteremu na ogled v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

(Razpisana) je služba učitelja pri sv. Gregorju. Prošnje je vložiti do 30. aprila okr. šolskemu svetu v Kočevji.

(Koroške novice.) Nad 3000 Lahov prišlo je dne 22. t. m. preko meje pri Pontablju, iskat si v Avstriji dela. Toliko jih pride samo jeden dan; zanimivo in podučno bi bilo izvedeti, koliko jih pride vseh vkup v jednem letu. — V cerkvi na Peravi je padlo dne 20. t. m. iz visoke kupole med popoldansko službo božjo okno na tla. Ranilo je nekoliko dva moža, večje nesreče pa ni bilo. — Blizu Medvod je utonil v Krki delavec Janez Kaspelin iz Cerkelj, občina Kranj. — V Celovcu se je na straži vstrelil vojak 7. pešpolka J. Stützl.

(Iz Celoveca) dne 27. marca: Dne 25. je deževalo ves dan; po gorah in na zgornjem Koroškem tudi po dolinah je snežilo. Včeraj dne 26. ob 4. uri zjutraj pa je prav pošteno bliskalo in grmelo! Res nenavadna prikazen! — Dopolnilne volitve za občinski odbor bodo dne 18., 20. in 22. aprila. Voliti je deset novih odbornikov. — Precej hudo je zbolel mil. gospod stolni prošt dr. Valentin Müller. Priporoča se sobratom v »memento«.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 29. marca. Pri nadaljevanju razprave o vladinem programu je danes prvi govoril posl. Menger vzlasti proti jezikovnim naredbam ter pogreval stare liberalne fraze proti Slovanom. Za njim je govoril posl. dr. Šusteršič. (Ta govor objavljamo na uvodnem mestu. Op. ured.) Kot zastopnik soc. demokratov je govoril posl. Daszynski: omenjal je, da njegova stranka nima nobenega zaupanja do vlade. Govoril je tudi o vreditvi jezikovnega vprašanja ter prišel

do sklepa, da v Avstriji preje ne bo miru, dokler ne postane federativna država, v kateri bodo vsakemu narodu zagotovljene njegove pravice.

Dunaj, 29. marca. Poslanec Pfeifer je stavil interpelacijo na vlado, ali hoče vlada naročiti svojim podrejenim davkarskim uradnikom kot zakonito določbo, da stroškov za prenavljanje po trtni uši poškodovanih vinogradov ne bodo vračunavali pri odmerjevanju osebnega dohodninskega davka. — Poslanec Pogačnik je vložil predlog, po katerem naj se olajša vojaška služba sinovom kmetskih starišev.

Dunaj, 29. marca. »Wiener Zeitung« objavlja, da je okrajni zdravnik v Ljubljani dr. Sterger imenovan okrajnim nadzdravnikom za Kranjsko.

Dunaj, 29. marca. Državni zbor koncem tega tedna prekine svoje zborovanje zaradi velikonočnih počitnic ter se zopet snide okolu 20. aprila in zboruje do srede meseca maja, ker se tedaj prično delegacije.

Dunaj, 29. marca. S predlogom o vredbi jezikovnega vprašanja, kakor ga je objavila mariborska »Südsteierische Post«, ni slovanski krščansko-narodni klub državnozbornski v nobeni zvezi. O takem predlogu se v zvezi ni ne govorilo, ne sklepalo.

Dunaj, 29. marca. Tirolski poslanec dr. Schöpfer, ki je izstopil iz kluba katoliške ljudske stranke, opravičuje svoj izstop s tem, da ne more ostati v zvezi desnice, katere zdaten del so tudi Mladočehi, ki so pokazali v zadnjem zasedanju češkega deželnega zbora, da v šolskem vprašanju zastopajo načelno stališče, katerega on kot katoličan nikakor ne more odobravati. Jednako se je izrazil tudi poslanec dr. Kapferer, ki pa dosedaj še ni izstopil iz kluba. Tirolski konservativni poslanci obsojajo ta korak ter se pritožujejo, da se jim je stališče zelo obtežilo.

Dunaj, 29. marca. Posl. Steinwender se je danes dvobojeval v Gradcu z urednikom »Grazer Tagblatt« dr. Streitom, ker je zadnji Steinwendra javno razžalil. — Prvi je neznan, drugi nevarno ranjen.

Berolin, 29. marca. Državni zbor je v tretjem branju vsprejel vladno predlogo glede pomnožitve mornarice.

Rim, 29. marca. V parlamentarnih krogih se splošno zatrjuje, da namerava vlada prodati nekaj vojnih ladij, ki so ravnokar v delu. — Vlada sicer nekoliko ugovarja tej trditvi, toda ne pové pa naravnost ne, da je ta vest popolno neosnovana.

Kolin, 29. marca. Iz Peterburga poročajo listi, da so Rusija, Francija in Angleška dogovorjene tudi proti volji Turčije postaviti princa Jurija kot guvernerja na Kreto. Princ Jurij obišče dvore teh držav, da se zahvali za to posredovanje.

Atene, 29. marca. Minister za mornarico je vložil ostavko.

Madrid, 29. marca. »Liberal« in »Imparcial« sta mnenja, da je posredovanje vevlastij v španjsko-ameriški zadevi radi kitajskega vprašanja zelo težavno. Sicer pa, dostavlja »Liberal«, bomo sami lahko odgovorili na žaljenja in neopravičene zahteve. Ako hočejo Amerikanci pomagati Kubancem, storé to lahko posredovanjem španjskega ruđečega križa.

Madrid, 29. marca. Javno mnenje je skoro na celi črti pripravljeno na vojsko mej Washingtonom in Madridom. Več odličnjakov je pričelo nabirati doneske za napravo novih ladij.

Madrid, 29. marca. Volitve v poslansko zbornico so se izvršile povsem mirno. Vlada ima izvanredno veliko večino. Od 432 poslancev jih je na njeni strani nad 300.

Washington, 29. marca. Predsednik Mac Kinley pravi v svojem vvodu k poročilu preiskovalne komisije: Naročil sem, da se to poročilo in mnenje vlade sporoči vladi španske kraljice. Nikakor ne dvomim nad čutom pravičnosti španjskega naroda in bom določil srednjo pot, ki jo bota narekovali čast in prijateljsko razmerje mej obema vla-

